

“No som personalista”

Francina Armengol (Inca, 1971), de professió farmacèutica, és la secretària general del PSOE-Mallorca i presidenta del Consell de Mallorca després de dotze anys de presidència força personalista de Maria Antònia Munar.

La Presidència del Consell semblava un càrrec predestinat per a UM. Quan va prendre vostè consciència que podria substituir Maria Antònia Munar?

—Sincerament, abans de les eleccions en tenia dubtes, però després, coneixent els resultats, ja sabia que ho podia ser. Sobretot perquè en el nostre partit existia la decisió presa que no acceptaríem cap pacte que no passés per ocupar les presidències de totes les institucions susceptibles de pacte.

—És investida presidenta el 7 de juliol de 2007, després de dotze anys de Presidència de Munar, de la qual es pot dir que s'inventà la pròpia institució perquè abans era quelcom molt diferent. No és una herència massa feixuga?

—No. Però a més vull fer una precisió: sempre es dona per fet que el Consell existeix perquè UM l'ha fet així, però quan es diu això s'oblida que som els socialistes els que impulsàrem la descentralització institucional interna balear a favor dels consells insulars. És a dir que la gran potencialitat que té el Consell de Mallorca és gràcies al Partit Socialista. Una potencialitat que, emperò, no ha estat desenvolupada completament. És una institució que no ha estat ben enfocada durant aquests últims anys, en segons quins aspectes. Per tant, hem hagut de treballar molt durant aquests mesos en la modernització i agilització de la institució per donar-li un altre tarannà, el que li és propi: ser l'Ajuntament de tots els ajuntaments de l'illa de Mallorca, per així dir-ho.

—Vostè diu que la institució no ha estat ben enfocada, què vol dir?

—Que durant dotze anys s'ha conegut molt qui presidia la institució, però molt

TERESA AVUIGA

poc quins serveis donava. En aquest sentit ho canviaré, perquè jo no sóc gaire personalista, sinó que més aviat m'interessa que els ciutadans sàpiguen quins serveis ofereix el Consell. Que després de tants d'any no ho sàpiguen és perquè quelcom ha fallat, i s'ha de solucionar.

—Pot significar això que el Consell perdi perfil polític i protagonisme mediàtic?

—De perfil polític no en perdrà gens, al revés: en va prenent cada vegada més perquè va essent i serà més conegut pels mallorquins i les decisions polítiques preses en aquests mesos són de gran contingut polític. Ara, quant al protagonisme mediàtic, no m'interessa, sincerament, perquè és allò altre el que m'interessa.

—Breument, quins eixos pretén que marquin el seu mandat?

—Primer, un profund canvi institucional, quant a la relació amb el Govern i amb tots els ajuntaments. Vull que hi hagi un marc estable de diàleg permanent tant a través de la conferència de presidents (del Consell i del Govern) i de l'assemblea de batlles (que Armengol ha posat en marxa per primera vegada). Segon, un canvi de la forma de relacionar-se amb la ciutadania, en el sentit que el Consell sigui una administració molt més transparent, molt més moderna i molt més àgil. I tercer, cadascun dels eixos sectorials, entre els quals prioritàriament tenim la política social, urbanística i cultural.

—A Mallorca la disciplina urbanística és una quimera? Li ho dic perquè la sensació és que tothom fa el que vol —ajuntaments, particulars...— i que la institució que és la màxima autoritat urbanística, el Consell, poc hi fa per corregir-ho.

—No li negaré que és una qüestió difícil i complexa. Però fem i farem feina per demostrar que no és una quimera. Em renece davant la idea de pensar que sigui impossible. La disciplina urbanística és un objectiu que assolirem, tal vegada en un termini més llarg del que m'agradaria, però l'assolirem. Pactarem entre tots els grups, inclosa l'oposició, i els ajuntaments una agència per preservar la legalitat urbanística. Pactarem amb el Govern una major implicació seva. Ens estem movent en aquest aspecte a marxes forçades.

—Una agència, diu vostè. Que no basta amb les lleis que existeixen?

—És més complex que això. S'ha demostrat per la pràctica històrica que a vegades a un batlle, primera instància urbanística, li pot ser difícil actuar. Amb aquesta agència podrem resoldre molts problemes, cosa que per ventura a un batlle sol li seria molt més complicat. Sé que no ho arreglarem tot en dos dies, i possiblement tampoc en aquest mandat, però estam decidits a arreglar-ho i ho aconseguirem. I, sobretot, li puc assegurar que hi estem fent feina, molta, i que seguirem fent-n'hi.

—El fet que el Govern del Consell sigui format pel PSOE, pel Bloc (PSM, EU, Verds i ERC) i per UM no li resta efectivitat, per la gran disparitat ideològica dels seus membres?

—Evidentment a mi m'agradaria més, com a tothom en el meu cas, governar

sola perquè és més àgil. Però la política és l'art del possible. Els ciutadans, amb el seu vot, donaren un escenari postelectoral que fou el que va ser i que permeté el pacte que tenim. I crec que és positiu. Perquè, si bé és cert que hi ha molta diversitat, també ho és que el pacte és sòlid quant a la definició dels objectius polítics que ens hem posat entre tots. A més, les persones que encapçalem cada partit del pacte al Consell tenim una bona relació personal, cosa que és important, i tot plegat ens permet tirar endavant la política decidida sense gaires problemes de relació.

—No té la temptació d'utilitzar la Presidència del Consell com un ressort que li doni més poder intern en el seu partit o per projectar una imatge social de contrapoder davant el president Francesc Antich i la batllessa de Palma, Aina Calvo, que són les altres dues presidències importants que els mallorquins coneixen?

—No, en absolut. Això va amb la forma de ser de cada persona i jo no he tingut, ni tinc ni tindrè mai aquesta temptació. No som personalista. Sempre he fet feina en equip i sempre he cregut en projectes polítics i ideològics i no personals.

—El Consell és el "govern de Mallorca", tal i com li agradava dir a Munar?

—Ho hauria de ser, però encara no ho és. I ho hauria de ser en el sentit que els mallorquins sàpiguen perquè els serveix. En el cas de les altres illes és molt més fàcil, amb el seu respectiu consell. A Mallorca és més complicat, perquè en el mateix territori els ciutadans perceben l'existència del Govern i del Consell. Per a mi, assolir ser el "govern de Mallorca" vol dir que els ciutadans coneguessin exactament amb què els serveix el Consell i, per tant, també en què els serveix el Govern.

—Balears no existeix, com també deia Munar?

—Com a sentiment és evident que no. Però sí que existeix administrativament i políticament. Aquesta és una realitat delicada. Al contrari que a Canàries, on tothom s'identifica com a canari, a Balears ningú no s'identifica com a balear, sinó com a mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterenc. Aleshores hem de buscar un acomodament institucional a aquesta complexa realitat. D'aquí, la

necessitat, com li deia abans, que la força de cada consell sigui prou important com per ser percebut pels ciutadans com el "govern" de cada illa, en la mesura que li és pròpia i a banda de les competències que li pertocuen al Govern de les Illes Balears. Aquesta complexa realitat l'hem de construir, des del respecte i amb permanent diàleg entre totes les institucions.

—Vostè ha fet diversos discursos reivindicant un nou concepte d'identitat mallorquina. En què consisteix?

—La nostra identitat és allò que prenem de la nostra història —amb l'eix fonamental que és la nostra llengua—, però també fa part de la nostra identitat el paisatge, el territori i per suposat també els nouvinguts que han enriquit la nostra societat. Aquesta nova realitat l'hem d'assumir. Si volem reforçar la identitat mallorquina no hem de fixar-nos només en el folklore, o en trets immutables. Som un poble, de sempre, que ha canviat i hem de saber canviar.

—Es considera nacionalista?

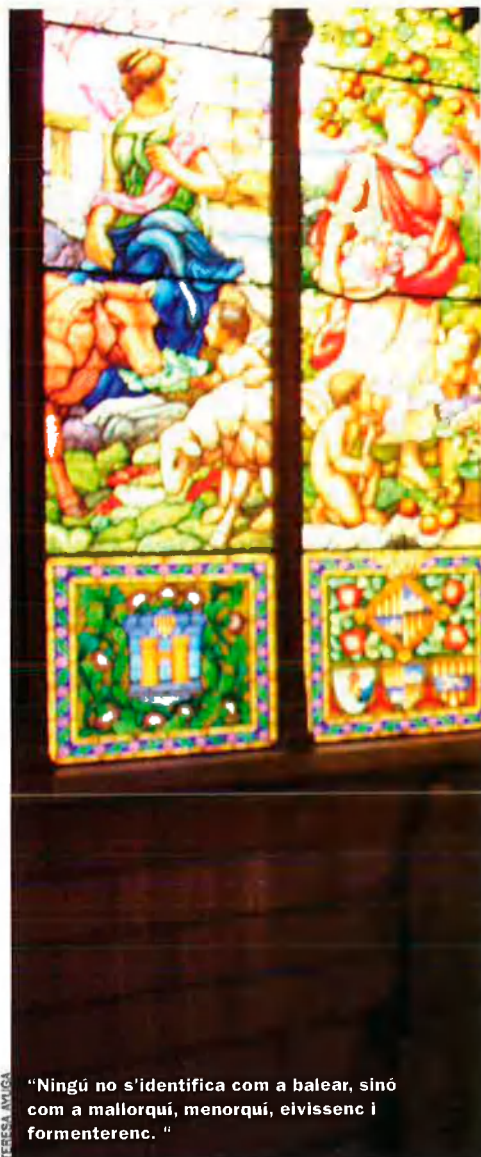
—En termes polítics me consider federalista. És la idea que sempre he defensat dins del meu partit. Dit això, també li he de dir que si per nacionalista s'entén aquella persona que estima i defensa la llengua pròpia, el territori i el paisatge propi i el passat, present i futur propi, doncs, molts en podríem ser, de nacionalistes.

—Vostè ha estat militant d'ERC, quan estudiava a Barcelona, tal i com a vegades s'ha dit i escrit?

—No. Aquesta història ve perquè vaig ser membre del Bloc d'Estudiants Independentistes, que era un sindicat estudiantil lligat, això sí, a ERC. Però no vaig militar en aquest partit. Jo estudiava Farmàcia i, com que allà guanyava sempre el sindicat de Convergència, el BEI esdevenia l'opció alternativa més forta per a aquells que no combregàvem amb aquell altre sindicat. Tot i així, la veritat és que hi vaig estar poc temps, en el BEI.

—I com una estudiant afiliada a un sindicat independentista passa a militar en el Partit Socialista Obrer... i Espanyol?

—(Riu) Estar en el BEI era una qüestió de reivindicació estrictament estudiantil dins d'una facultat, com la de Farmàcia, de majoria dretana. Però no hi havia per a mi un component ideològic

“Ningú no s'identifica com a balear, sinó com a mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterenc.”

quant a l'independentisme. Jo sempre he estat ideològicament en la defensa del federalisme i, per tant, no em va ser gens difícil entrar en el PSOE. Primer hi vaig col·laborar com a independent i d'ençà el 1996 en sóc militant. Sempre m'he alineat amb el sector federalista, que es creà amb el corrent Socialisme i Autonomia.

—Per a vostè, l'Espanya plural és possible i, en qualsevol cas, què és?

—Espanya és un país plural. Aquesta és la realitat. L'eslògan del PSOE de Zapatero no és més que assumir en el discurs polític i ideològic allò que és real al carrer. Ni més ni menys. I és així tant si agrada com si no. Existeixen qüestions de sentiments identitàris i realitats lingüístiques que són diferents entre la gent de diferents territoris espanyols. Aleshores la definició política de l'Espanya plural no és més que adequar-se a aquesta realitat. Li podríem dir l'Espanya federal, és ver, però se li diu així. No té major importància. El que

importa és la concepció: que Espanya està composta de territoris que conjuntament formen el país. Per tant, hi ha qüestions que s'han de pactar, s'han de negociar entre tots. És l'esperit del sistema actual; el que passa, emperò, és que falta definir bé algun aspecte, com per exemple el paper del Senat, al qual cal reformar per convertir-lo en la Cambra de representació autonòmica.

—**El federalisme sol ser rebutjat pels nacionalistes.**

—Lògic, i per això no estic en un partit nacionalista. Espanya és una realitat i, a més, ens interessa seguir junts a tots. El que cal és definir, com deia abans, el com i que funcioni correctament. Als partits nacionalistes els interessen altres històries. Bàsicament responen a un nacionalisme econòmic, la qual cosa és molt pobra, al meu entendre.

—**Què canviaria de la Constitució?**

—Primer de tot cal dir que va ser una gran fita. Ara bé, Espanya ha canviat molt des d'aleshores. Per mi s'hauria

d'adequar als nous temps introduint drets —a la mort digne, els dels nouvinguts...— que en el moment en què es redactà ni es plantejaven, i, quant a la configuració de l'Estat, està fallant el Senat, que caldria reformar, com he dit abans.

—**Una pregunta de resposta segura: el nou Govern de Zapatero portarà més inversions cap a Mallorca i Balears...?**

—Sí! (Riu)

—**No podia contestar res diferent.**

—(Riu) És que és el que passarà.

—**Què espera vostè dels congressos del PSOE a Balears i a Mallorca?**

—Tenim una oportunitat històrica. El moment és excel·lent per fer créixer el partit, tant en afiliació com en estructura orgànica. Aquest és el repte: que els ciutadans ens vegin com el referent progressista a Mallorca i a Balears. Per tant, per encabir tota aquesta gent hem de ser més oberts i participatius.

—**És cert que vostè representa la**

branca del PSOE més “de país” enfrontada al PSOE més “oficialista” que representaria Francesc Antich?

—No, no és cert. Xisco Antich i jo sempre hem estat allà mateix i defensant el mateix model de partit.

—**La Presidència del Consell omple totes les seves aspiracions polítiques... o pensa en la Presidència del Govern com a horitzó del seu futur?**

—Estic molt satisfeta de ser on sóc. Ara bé, si sóc aquí és perquè som una persona ambiciosa políticament. Si no, no seria presidenta del Consell.

—**I això què vol dir?**

—(Riu) No sé com seguirà la meua evolució política. He après que en política no val per a res fer plans. Li puc dir que em presentaré a la reelecció com a secretària general del partit a Mallorca, però serà la darrera vegada. El futur? No descarto res, ni tan sols (riu) tornar a l'apotecaria.

Miquel Payeras